

Szülők iskolája, avagy a katarzis elmarad

Szereplők

RUDICS ÚR, *borostás, sovány, savanyú pofa, hivatalnok*
JOCA ÚR, *szakállas, tagbaszakadt, középkorú „bizniszmen”*
KELEMEN ÚR, *kövérkés, jól ápolt, egykori politikus*
NŐVÉR, *nagydarab*
JOSZIP FŐORVOS, *finom, ravasz és gonosz ember, színházimádó,
filozofikus alkat, kecskeszakállas, szemüveges férfi*
ÁPOLÓ I., *tagbaszakadt férfi*
ÁPOLÓ II., *tagbaszakadt férfi*
SZÍNÉSZ, *sovány fiatalember, vékony bajusszal*
MATILD, *Rudics úr felesége, életunt, csinos nő*
CSAPOS, *kiöregedett rocker*
FIATAL NŐ I.
FIATAL NŐ II.
FIATAL NŐ III.
ÜGYNÖK I., *igen magas férfi*
ÜGYNÖK II., *alacsony, köpcös férfi*

Első jelenet

Szoba az idegpszichológiai osztályban, négy ágy, az egyikben alszik (és erősen horkol) Kelemen úr. Rácsos ablak. A szobában egy kis asztalnál Rudics úr és Joca úr kártyáznak unott arccal, fürdőköpenyben/kórházi köntösben.

JOCA ÚR: Mikor hagyja már abba ezt az istenverte horkolást?! Mindjárt kiesnek a lapok a kezemből!

RUDICS ÚR: Hagyja csak, hadd fűrészseljen a szerencsétlen! Legalább addig sem kell hallgatnunk a hülye dumáját! Olyanokat összefecsegett itt a két hónap alatt, amióta behozták, hogy ha a kutya megenné, megveszedne!

JOCA ÚR: Ja, meg az a sztori a maga feleségével...

RUDICS ÚR (*lassan lefelé fordítva leteszi a lapokat az asztalra*): Mit izgatja az magát, Joca úr?! Nincs magának elég baja?! Törődjön a maga dolgával! Vagy a saját feleségével, ha van egyáltalán! Egyébként meg inkább azon törje a fejét, hogy hogyan jutunk ki innen! (*Újra felveszi a lapokat*)

JOCA ÚR: Jól van, nem kell mindjárt begyulladni, Rudics úr! Tehetek én róla, hogy Kelemen úr folyton a maga feleségével van elfoglalva? (*Szabad kezével legyint*) Na, szóval hajnalban lépünk le, a mosókonyhán át, amikor a friss ágyneműt hozzák. Még a sötétben leosonunk a mosókonyhába, megvárjuk, míg kipakolják a kombit, és amíg a taligán eltolják a friss ágyneműt, beugrunk a kombi mélyére, és öt perc múlva már kinn vagyunk!

RUDICS ÚR: Na, persze, és ez épp ilyen egyszerű, ugye?! Nem nézett maga véletlenül túl sok James Bond-filmet?

JOCA ÚR (*sértődötten*): Jó, akkor majd maga kitalál valami jobbat, ha már olyan nagyokos! És ha nem tudná, én félig szerb vagyok, úgyhogy van érzékem az effélékhez...

RUDICS ÚR: Már hogyne lenne!

JOCA ÚR: Nem, majd itt fogunk megrohadni elevenen a diliházban! Magától még annyi sem telne, hogy elfűrészelve az ablak rácszatát!

RUDICS ÚR: Elfűrészelném vagy nem fűrészelném, lényegtelen. Egyébként azon sem ártana elgondolkodni, hogy hová tovább, ha kijutotunk, mert kinn van ám csak az igazi örültekháza!

JOCA ÚR: Az már a maga gondja, Rudics úr. Legfeljebb elkapják, és visszahozzák. Maga oszt. (*Joca úr egy kis lapra felírja az eredményt, Rudics úr összekeveri a lapokat és oszt*)

Ekkor Kelemen úr szekrénykékjén megcsörren az ébresztőóra. Kelemen úr felriad, az óra után kap, lenyomja.

KELEMEN ÚR: Jaj, be kell vennem a kapszulákat! *(Kinyitja az orvosságosüveget, és néhányat bevesz egy pohár vízzel)*

JOCA ÚR *(Rudics úrhoz, balkan)*: Ez tényleg hülye! *(Kelemen úrhoz)* Halló, Kelemen úr!!! Maga önként hülyíti önmagát?! Ezekről a tablettáktól csak még hülyébb lesz! No, de mit is várhat az ember egy politikustól!

KELEMEN ÚR *(rekedten)*: Muszáj magának állandóan pofáznia?! Az ilyenek, mint maga, másra sem valók, csak szabotázsra meg lázadás szítására! Nem is csoda, hogy ide került.

Kintről csörömpölés és keréknyikorgás hallatszik. Kisvártatva megjelenik a nővér, kis guruló asztalkát tol maga előtt.

NŐVÉR: Nahát, maguk folyton veszekednek, vitatkoznak! Mintha lenne valami értelme...

Mindenkinek kiosztja az orvosságadagját.

JOCA ÚR: Dehogyan nővérke, csak egy kicsit csevegünk, csókolom a kacsóját, meg azt a kis...

NŐVÉR: Mindjárt jön az új szobatársuk, hála a főorvos úrnak; egy nagyon fess ember, majd meglátják!

JOCA ÚR *(epésen)*: Alig várjuk!

KELEMEN ÚR: És ki az illető, ha szabad kérdezni?

NŐVÉR: Nem tudom, állítólag valami színész...

JOCA ÚR: Színiéész?! Na, épp csak az hiányzik ide!

A nővér injekcióstűt vesz elő, felszívja az orvosságot, pöcögteti a tűt.

NŐVÉR: Készüljön, Kelemen úr!

KELEMEN ÚR: Jaj, ne! Már megint én? És az urak? Nekik sohasem jár?

JOCA ÚR *(Kelemen úrhoz, epésen)*: Mit csodálkozik? Magának protekciója van, mint mindig!

A nővér felhúzza a takarót, beledöfi a tűt Kelemen úr hátsójába.

RUDICS ÚR: Jól nyomja be neki, nővérke! Kelemen úr azt szereti, ha jó mélyen benyomják neki!

KELEMEN ÚR *(felnyög)*: Csak szemétkedjen, Rudics úr! Bezzeg, amikor én benyomtam a maga feleségének, jó mélyen!

RUDICS ÚR: Amikor hatalmon volt... De ezért még megfizet, már mondtam, csak várja ki a végét!

NŐVÉR *(kibúzza a tűt)*: Na, ennyi volt. Abbahagyhatnák már egyszer ezt a süket dumát!

JOCA ÚR: Annyit beszélünk, amennyit akarunk!

NŐVÉR (*jelentőségteljesen, kissé fenyegetően Joca úr felé fordul*): Gondolja?!

Kintről ordibálás, nyöszörgés hallatszik. Két férfiápoló egy sovány, vékony bajszú fiatalembert tuszkol, támogat be, mögöttük jön a főorvos.

JOCA ÚR: Ohohó, hát megjött a kis színészünk! És milyen sápadt, reszketeg szegényke! Csak nem lázas?!

FŐORVOS: Oda, oda, arra az ágyra! (*Az egyik üres, szépen megvetett ágyra mutat. Az ápolók lassan lefektetik, majd eltűnnek*) Nővér, adjon be neki a B ketteseből még egy dupla adagot!

RUDICS ÚR: Kelemen úrnak is beadhatna, egész nyugodtan, imádja a B kettest!

FŐORVOS: Látom, hogy maguk javíthatatlanok, épp ezért itt fognak elevenen megrothadni!

JOCA ÚR: De csak magával együtt, főorvos úr, mert maga is folyton itt van, ha nem vette volna észre...

FŐORVOS: Maga, úgy látszik, egy kis magánzárkára vágyik, meg előtte némi sokkterápiára...

Közben a nővér a színésznek is bead egy injekciót. A főorvos csípőre tett kézzel nézi.

FŐORVOS (*a színészhez*): Így, ni! Most majd szépen megnyugszik. Majd meglátja, hogy milyen jó helyre került! Végül is jobb, mint a kényszermunka, vagy a kivégzés, nem? (*A színészhez hajol, lágyan megpaskolja az arcát*) És csak hogy tudja, ez itt nem a maga előadása. Imádom a színházat, minden előadást megnézek, illetve megnéztem korábban, de ebben a darabban nem lesz katarzis! (*Karon fogja a nővért*) Most pedig, kedves uraim, magukra hagyjuk önöket, ismerkedjenek, barátkozzanak bátran! Au revoir! (*Kisétálnak, a színész halkan nyöszörög*)

RUDICS ÚR (*feláll, odamegy a színészhez, nézegeti jobbról-balról egy ideig*): No, ennek is befellegzett!

SZÍNÉSZ (*sírós hangon, erőtlenül*): Mi történt, hol vagyok?

JOCA ÚR: A diliházban, művészkém, és itt is marad egy ideig!

SZÍNÉSZ: A diliházban?! Szóval csak ide kerültem én is... És maguk mért vannak itt?

KELEMEN ÚR: Azért, mert azt állítottuk, hogy az emberek hülyék, és mivel ők voltak többen, minket zártak be!

RUDICS ÚR: Ide nem kerül be senki csak úgy... Nyilván magának is van valami vaj a fején, színész úr!

134 SZÍNÉSZ: Honnan tudják, hogy színész vagyok?

KELEMEN ÚR: Ajaj, mi az, amit mi nem tudunk!

SZÍNÉSZ: Akkor lehet, hogy mégsem kellett volna eljátszanom azt a szerepet...

RUDICS ÚR: Miféle szerepet?

SZÍNÉSZ *(egyre gyöngébben, álmosabban)*: Hát... hát az elnök szerepét a Szülők iskolája című darabban...

JOCA ÚR: Hahaha! Ekkora marhát! Ha magát ketrechen mutogatnám a cirkuszban, gennyésre keresném magam!

SZÍNÉSZ *(nyög)*: És... és... meddig kell itt maradnom?

JOCA ÚR: Amíg elevenen el nem rohad, színészkém! De ha nem hiszi, kérdezze meg Joszip főorvost, ő majd felvilágosítja.

A színész lassan elalszik.

JOCA ÚR: Na, épp ez a szerencsétlen hiányzott ide!

KELEMEN ÚR: Maga sem hiányzott senkinek, és mégis itt van. Az ilyen kvázi-bizniszmenek, mint maga, más helyre valók.

JOCA ÚR: Pofázunk, pofázunk, Kelemen úr?! Ha olyan nagyokos lenne, mint amilyennek hiszi magát, akkor most nem itt rohadna, és nem kéne folyton a maga hortyogását hallgatnom.

RUDICS ÚR: Ne idegeskedjen, Joca úr, nem fog ez már sokáig horkolni...

Léptek hallatszanak, megjelenik a nővér.

NŐVÉR: No, most már tényleg ideje abbahagyni a hülye dumájukat! Lámpaoltás! Fájront!

Leoltja a lámpát, a szoba (színpad) elsötétül.

Második jelenet

Fél évvel korábban. Előszoba és nappali. Romantikus-melankolikus zene szól. A nappaliban Matild pakol kombinéban, egy nagy kofferbe dobálja ruháit. Rudics úr érkezik elnyűtt öltönyben.

RUDICS ÚR *(leteszi kabatját, kalapját a fogasra)*: Nahát, már megint ezek a szívrepesztő dallamok! *(Bekiabál a nappaliba, enyhe gúnynal a hangjában)* Matild! Matildkám! Megérkeztem! Nincs tán valami baj?

MATILD *(gúnyosan)*: Ááá, dehogy, miért is lenne? Volt itt valaha is valami baj?

RUDICS ÚR *(a torkát köszörüli, az orrát fújja)*: Ez a hülye, nedves, nyirkos idő teljesen kikészíti az embert. *(Belép a nappaliba)* No de drágám, az ég szerelmére, mit csinálsz?!

MATILD: Amint látod, pakolok.

RUDICS ÚR: Pakolsz? De hova, miért?!

MATILD: A kofferomba, Rudics úr!

RUDICS ÚR: Ezt a koffert a házassági évfordulónkra vettem neked, igazi Samsonite koffer!

MATILD: Hála neked, most milyen jó szolgálatot tesz!

RUDICS ÚR (*lerogy egy székre*): Szóval el akarsz hagyni?

MATILD: Nem *el akarlak*, hanem elhagylak.

RUDICS ÚR: És csak így?

MATILD: Miért, hogy kéne? Sússek egy tortát is előtte?!

RUDICS ÚR (*idegesen rágyújt*): Azt hittem, a múltkor mindent megbeszéltünk.

MATILD: Én is sok mindent hittem eddig, sőt, mást sem tettem mindigig, csak hittem és bizakodtam.

RUDICS ÚR: És mi lesz a jövőnkkel, a terveinkkel?

MATILD: Nekem már más terveim vannak.

RUDICS ÚR (*hirtelen ingerült lesz*): Aha! Más terveid vannak. El tudom képzelni a terveidet.

MATILD: Tévedsz, el sem tudod képzelni.

RUDICS ÚR: Nofene. Azért mégis kíváncsi lennék a csodaszép kis terveidre.

MATILD: Nem tartozik rád. De abban biztos lehetsz, hogy jobb életem lesz, mint melletted.

RUDICS ÚR (*tűnődve*): Aha... Értem... Van valakid. Hát persze! Ez világos!

MATILD: Eltaláltad.

RUDICS ÚR: Csak nem épp az a balfék Kelemen?!

MATILD: És ha épp ő?

RUDICS ÚR (*egy pillanatig újra eltűnődik, a cigarettáját nézegeti*): Most már mindent értek... A múltkor, amikor megláttalak a parkban azzal az álnok politikussal, ahogyan sétáltok, és láttam, ahogyan egymásra néztek, éreztem, hogy előbb-utóbb ez lesz a vége.

MATILD: Jól érezted: ez lett. Néha neked is vannak helyes megállapításaid.

RUDICS ÚR: Szóval eladod magad aprópénzért...

MATILD (*megfordul, csípőre teszi a kezét*): Nem is olyan aprópénzért, ha éppen tudni akarod. Ráadásul, ellentétben veled, ő meg tudja adni egy nőnek, amit egy férfinak meg kell adnia.

RUDICS ÚR (*egyre kétségbeesettebben*): Hahaha. Épp az a hájpacni!

MATILD (*fáradtan, unottan*): Hagyjuk ezt, jó? Semmi értelme. Úgysem fogom megvárni, míg a diliházba kerülsz, vagy még rosszabb helyre.

RUDICS ÚR: Tudod jól, hogy bárki könnyen odakerülhet. Elég egy rossz mozdulat, egy rossz szó... Az irodában is folyton mindenki a másikat figyeli.

MATILD *(nagyot sóhajt, bekapcsolja a koffert, elindul az előszoba felé)*: Na, én mentem, isten veled, drágám.

Rudics úr a nappali ajtófélfájának támaszkodik.

RUDICS ÚR *(savanyúan, epésen)*: Egy szappanopera főszereplőjében is több fantázia van, mint benned!

Matild az előszobában felveszi kabátját, kalapját.

MATILD *(halkan, csak magának)*: Benned meg még annyi sem. *(Rudics úrhoz, hangosan)* Viszlát, drágám!

RUDICS ÚR: Viszlát! *(Hirtelen dühösen ököllel az ajtófélfába üt)* Viszlát a pokolban!!!

Matild nagy nehezen kijut a bejárati ajtón a kofferével, majd becsapja az ajtót. Rudics úr egy ideig kissé libegve, savanyú mosollyal bámul utána. Aztán lassan visszamegy a nappaliba. Lerogy az ágyra.

RUDICS ÚR: És erre a nőre pazaroltam az életemet!

Egy ideig ül az ágyon a semmibe révedve, aztán lassan az éjjeliszekrény fiókjából orvosságosdobozt halász elő. Bevesz egy marék gyógyszert, majd végigdől az ágyon. Nyögdéccsel, előbb hangosan, majd egyre halkabban, s ezzel párhuzamosan, ahogy a nyögdéccselés halkul, majd megszűnik, lassan kialszik a fény is.

Harmadik jelenet

Néhány hónappal később. Félhomályos pub, alig látni. A pult mögött a csapos a pultra könyökölve Rudics urat hallgatja kissé unottan. Rudics úr szemmel láthatóan ittas. A teremben néhány asztal, az egyiknél három fiatal nő ül, halkan beszélgetnek, tömény italt isznak kis poharakból. A terem sarkában, alig láthatóan Kelemen úr és Matild. Pezsgőt isznak, halkan enyelegnek, egymás kezét fogják.

CSAPOS: Szóval végül mégsem sikerült meghalnia...

RUDICS ÚR: Nem is akartam. Bevettem a tablettákat, mert szükségem volt egy kis bódulatra, egy hosszú álomra.

CSAPOS: Ja, persze. És gondolja, hogy valaki beveszi ezt a mesét? Régóta ismerem már, nem most van itt először. De úgy látszik, vannak, akiknek sem élni, sem meghalni nem sikerül.

RUDICS ÚR *(legyint)*: Maga ezt úgysem érti.

CSAPOS: Meglehet, de nem biztos, hogy pont nekem kell kiöntenie a lelkét. És még kevésbé biztos, hogy épp most kellett ide jönnie.

RUDICS ÚR: Évek óta ide járok.

CSAPOS: Tudom, de azért még nem kell vakot játszania. *(A sarok felé bök, Kelemen úr felé)*

KELEMEN ÚR *(felemeli jobb kezét, csettint)*: Pincér, még egy üveggel abból a jó kis pezsgőből!

CSAPOS: Igenis, azonnal! *(Rudics úrhoz halkán)* No látja, az ilyeneknek mindig van pénzük.

KELEMEN ÚR: Tudom, mire céloz, de már nem érdekel, egyáltalán nem érdekel, sem a feleségem, sem az a rohadék! Ráuntam kerülgetni őket. *(Iszik két-három nagy kortyot)*

Ekkor két felhajtott gallérú ballonkabátos férfi lép be. Odalépnek a pulthoz, egy pillanatra felmutatják az igazolványukat.

ÜGYNÖK I. *(fényezetően)*: Mulatgatunk, mulatgatunk?! Iszogatunk, iszogatunk?

CSAPOS *(ijedten)*: Mi csak...

ÜGYNÖK I.: Semmi csak! Míg a józan polgárok dolgoznak, örködnek a maguk jóléte felett, addig maguk semmibe veszik az erőfeszítéseiket! Ez maguknak a demokrácia, mi?

Ügynök II. zseblámpát vesz elő, majd előbb a csapos, majd Rudics úr arcába világít. Egy darabig vizsgálgatja, majd ráförmed.

ÜGYNÖK II.: Az igazolványát!

RUDICS ÚR *(részegen, akadozó nyelvvvel)*: Maguk... maguk...

ÜGYNÖK *(elkapja Rudics úr állát)*: Nem kérdez, nem pofáz, azt csinálja, amit mondtam!

Rudics úr lassan előkeresi az okmányát. A két ügynök zseblámpával vizsgálgatja, majd visszaadják. A három nő közben gyorsan kioson.

ÜGYNÖK I.: A nők leléptek.

ÜGYNÖK II.: Ha nem monddod, akkor is tudom. Nem őket keressük.

Közben a csapos pezsgősüveget tesz a tálcára, és elindul Kelemen úr felé.

ÜGYNÖK I.: Hohohó, hova olyan gyorsan azzal az itókéval? *(A tálcára világít. Megdöbben)* Micsoda?! Pezsgő?! Nahát, úgy látszik, máris vannak haszonélvezői a demokráciának. Nézzük csak a kis sunyi patkányokat, vajon hová bújtak?! *(A csapos megtorpan, Ügynök I. körbevilágítja a teremben a zseblámpával, észreveszi Kelemen úr ékat)*

ÜGYNÖK I.: Nocsak, nocsak! Ott ülnek a kis férgek, a kis pondrók!

Mindkét ügynök megindul Kelemen úrék asztala felé. Mikor már majdnem odaérnek, Kelemen úr lassan, fenyegetően feláll.

KELEMEN ÚR: Maguknak nincs jobb dolguk, minthogy zaklassák a tisztos polgárokat?

ÜGYNÖK II.: Nem kérdez, nem pofáz; az igazolványát!

KELEMEN ÚR *(előveszi a tárcájából, majd kelleetlenül átnyújtja, és leül):*
Ezért még megüthetik a bokájukat!

Mindkét ügynök az igazolványt vizsgálgatja a zseblámpa fényénél.

ÜGYNÖK I. *(rémülten)*: Úristen, ez Kelemen főtitkár úr!!!

ÜGYNÖK II. *(meglepődve)*: Bassza meg, tényleg!

ÜGYNÖK I., II.: Ne haragudjon főtitkár úr, elnézést kérünk, ne haragudjon! *(Gyorsan visszaadják az igazolványt)*

KELEMEN ÚR: Lelépni, de gyorsan, vagy a ma esti lesz az utolsó küldetésük!

ÜGYNÖK I., II. *(gyorsan szalutál)*: Igenis, főtitkár úr! *(Elindulnak a kijárat felé)*

KELEMEN ÚR *(utánukszól)*: És azt a részegét tüntessék el innen!

ÜGYNÖK I., II.: Igenis, főtitkár úr! *(Megragadják Rudics urat, és némi erőtlen ellenállás után kirángatják. A csapos leteszi Kelemen úrék asztalára a pezsgőt, s nyitni kezdi)*

KELEMEN ÚR: Na látja, így kell ezt csinálni. A határozott fellépés magáért beszél. De mondja csak, barátom, miért nincs itt valami zene? Az ember úgy érzi magát itt, mint valami kriptában. Tegyen már fel valami vidám zenét!

Közben a csapos nagy pukkanás közepette kinyitja az ürveget, és tölt a poharakba.

CSAPOS: Ahogy óhajtja, de nem bírja az aggregátor, ha bekapcsolom a zenét, elalszanak a fények.

KELEMEN ÚR: Kit izgatnak a fények! Kiválóan megleszünk mi sötétben is *(Matild felé fordul)*, igaz, drágám? *(Matild mosolyog, simogatni kezdi Kelemen úr kezét)* Csak szóljon már az a zene!

CSAPOS: Ahogy óhajtja!

A csapos a tálcára helyezi a korábbi üres ürveget, és a pulthoz megy, felkapcsolja a zenét. Ahogy a zene egyre hangosabb lesz, fokozatosan kiallszanak a fények. Kelemen úrék asztala felől kacagás, sikongás hallatszik. A sötétben a zene igen hangossá válik, majd hirtelen megszűnik.

Negyedik jelenet

Igazgatói szoba az idegszanatóriumban: Jozsip főorvos szobája. A falon egy hatalmas plakát, amely az emberi agyat ábrázolja, mellette egy tükör. Szekrény. Nagy íróasztal széssel, előtte a földön fekszik kényszerzubbonyban egymás mellett Joca úr, Rudics úr és a Színész. Mindhárman kócosak, megtépázottak. Mellettük kétoldalt, jobbról és balról egy-egy széken a két ápoló ül, karba font kézzel. Csak a plafonlámpa világít.

RUDICS ÚR (*epésen*): Gratulálok, Joca úr, zseniális volt a mosókonyhás terve.

JOCA ÚR: Nem jött be. Van, ami néha nem jön be. Valaki beköpött bennünket.

ÁPOLÓ I. (*dühösen*): Kuss legyen már!!!

RUDICS ÚR (*kisvártatva*): Most ráfáztunk.

SZÍNÉSZ (*reszketve, riadtan*): És most mi fog történni?

JOCA ÚR: Felakasztják a tökeinél fogva, mi történné!

ÁPOLÓ II. (*kirobban*): Most már tényleg kuss legyen, a kutyaúrstenit!!!

Ezekkel tényleg nem lehet bírni! (*A zsebéből rongydarabokat húz elő, és betömi a földön fekvők száját*) Így ni, majd akkor ugassanak, ha itt lesz a főorvos úr!

Belép a főorvos, álmosan, házikabátban. Rájuk néz, lassan megkerüli őket, majd megáll a tükör előtt. A szemöldökét simogatja, majd vicsorít a tükörbe, a fogsorát vizsgálgatja. Aztán lassan megfordul, az asztalhoz megy, leül.

FŐORVOS: Amikor vadászni megyek, az elejtett fürjeket is így, szépen, egymás mellé fektetem, és megszámolom őket: egy, kettő, három... Csak azok már döglöttek, maguk meg még nem. De jó látni, hogy itt vannak, szép sorjában. (*Vékony szivart vesz elő a szivartárcájából, rágyújt, messzire fújja a füstöt*) Szóval, nekem azért kellett reggel ötkor felkelnem, mert maguknak sétálni szottyant kedvük a hajnali friss levegőn, ugye?! (*Hirtelen elüvölti magát*) Igaz, Rudics úr?! (*Int az egyik ápolónak, aki kiveszi Rudics úr szájából a pecket*)

RUDICS ÚR: Főorvos úr, én...

FŐORVOS: Akkor beszéljen, ha kérdezem!

Rudics úr tágra meredt szemmel, nyitott szájjal értetlenül bámul rá. A főorvos felkel az asztaltól, lassan Rudics úrhoz sétál, és néhány másodpercig ütögeti finoman cipője hegyével Rudics úr talpát.

FŐORVOS (*halkan, csalódottan*): Az ilyen puhány, jellemtelen alakoktól, mint maga, felfordul a gyomrom. Higgye el, okádhatnékom van. És

a legviccesebb az egészben, hogy az ilyenek kezdenek el egyszer csak gyilkolászni...

RUDICS ÚR: No de, főorvos úr, én nem...

FŐORVOS (*hirtelen felivölt*): Az úristenit!!! Maguk hülyének néznek bennünket?! Azt hiszik, hogy lehet akár egy leheletnyi gondolatuk is, amiről mi nem tudunk? Minden mozdulatukat, minden szavukat rögzítik a beépített kamerák és poloskák, erre nem gondoltak? (*Halkabban, nyugodtabban*) No és mi történik?! Rudics úr, az antihős, szökés közben még gyorsan visszafordul az ajtóból, és az alvó Kelemen úr arcába nyomja a párnát. Szép munka volt, Rudics úr, első gyilkosságnak nem is olyan rossz! Nem véletlenül raktuk magukat egy szobába; gondoltam, előbb-utóbb csak kinyírják egymást! (*Megfordul, az asztalhoz megy, leül, leteszi a szivarját a hamutálcára*) Ha a dossziéját olvasom, sírhatnékom támad. Értem én a motivációit, de egy ilyen senki, semmi alak! Semmi egyéniség, semmi eredetiség! Szürkébb a szürkénél is! (*Nagyot sóhajt, a homlokát a kezébe temeti, majd felnéz, és néhányszor az ápolók felé int*) No, vigyék gyorsan a sokkolóba, látni sem bírom!

Az ápolók félrángatják Rudics urat, és kiviszik.

FŐORVOS (*kiált*): Nővér!

A nővér belép.

NŐVÉR: Parancsoljon, főorvos úr!

FŐORVOS: Itt van még egy szék, üljön le! Ezt látnia, hallania kell, maga értelmes asszony.

NŐVÉR: Igenis, főorvos úr! (*Leül a főorvos asztala melletti székre*)

FŐORVOS (*Joca úr felé*): Nohát, itt van a másik kedves páciensünk is, aki folyton Robespierre-t játszik... De lehet, hogy Spartacusnak képzelet magát... Akárcsak az az öntelt politikus, a Kelemen úr, aki valakinek hitte magát, aztán mégis itt végezte! (*Hirtelen eltűnődik*) Igaz, jószázigazgató koromban én is másképp láttam a világot, de ennyi tanulás után csak megokosodik az ember. (*Beleszív a szivarjába, felkel a székből, felveszi az asztalról a pálcát, és Joca úrhoz sétál, majd a mellére helyezi az egyik lábát*) Nővér! Vegye ki pecket a szájából! (*A nővér kivesszi, majd visszaül a helyére*)

FŐORVOS: Joca úr, maga majdnem egyéniség, majdnem karakter. Lehetett volna magából valaki... De valami, valami hiányzik... Tudja mi? (*A falhoz sétál, és a pálcával a plakátra bök*) Ez, Joca úr! Már ha felismeri, hogy mit ábrázol a kép...

JOCA ÚR: Tudja mit, főorvos úr? Kapja be, de tövig! (*Ekkor belép a két ápoló, elfoglalják az előbbi helyüket*)

FŐORVOS *(a pálcával az asztalra csap)*: Nohát, éppen erről beszélek. Magából hiányzik a józan megítélés. Higgyc el, én hosszú évek óta tanulmányozom az agy működését, az idegpályákat, a neuronokat és még egy csomó dolgot, amiről magának fogalma sincs. És tudja, mire jöttem rá? Hogy az effélék mint maga, akikből lehetett volna valaki, de mégsem lett a nem kellően működő agyfunkciók miatt, a legszánalmasabb alakok! Képtelenek felmérni a helyzetet, elsajátítani a játékszabályokat. Azért is kerülnek ide! Pedig maga félig szerb, de úgy látszik, még a vérkeveredés sem segített magán...

JOCA ÚR: Majd én mindjárt megmondom, mi segít a főorvos úron...

FŐORVOS: Maga csak ne mondjon nekem semmit, elfuserált alak! *(Int az ápolóknak)* A sokkolóba vele, dupla adagot neki!

Az ápolók felrángatják Joca urat, és elindulnak vele az ajtó felé.

JOCA ÚR: A jó édesanyját! Azon kísérletezzen! Maga örült! *(Az egyik ápoló lekever neki egy nagyot, majd kituszkolják)*

FŐORVOS *(a nővér felé fordul)*: Látja, nővér? Figyeljen és okuljon! *(Leül az asztalhoz, beleszív a szivarba, és papírokat vesz elő a fiókból)* És itt van a legérdekesebb, de egyben legszomorúbb eset. *(Egy ideig vizsgálhatja a papírokat, majd az asztalra ejti őket, feláll, és a színészhez sétál)* Ime egy színész, egy valódi hús-vér színész! *(A színészhez lép, leguggol, és kivesszi a színész szájából a pecket. A színész remeg, izzad a félelemtől. A főorvos megpaskolja az arcát)* Nooo, kicsi kis barátom, hát mi a baj? Hát így akar tragikus hős lenni? No, de ne izguljon, ez nem a maga darabja, ez nem az a Szülők iskolája, amiben úgy sziporkázott. Ez egy másik. Ebben a darabban nem lesz sziporkázás, sem katarzis, de ezt mintha már említettem volna magának korábban. *(Feláll)*

SZÍNÉSZ: Fő... fő... főorvos úr...

FŐORVOS: Ó, hát maga még dadog is? Ez aztán a valami: egy dadogós színész! *(Legyint)*: No de mondja, ki vele, hallgatom.

SZÍNÉSZ: Én nem... én nem csináltam semmit, én... én csak egy művész vagyok...

FŐORVOS: Műúvéész?! Maga csak azt hiszi! Tudja is maga, hogy mi a művészet! Maga még a saját életében sem képes főszereplő lenni, és ez a legborzasztóbb! *(Egyre jobban beleéli magát)* Fogalma sincs, hogy funkcionál az agy, egy művész agya, színészkém! Ha a kakas egyet kukorékol, maga összeszarja magát, közben meg azt hiszi, hogy nagy művész! Nyifegnek, nyafognak, érzékenykednek: a társadalom ingyenélői! Hol vannak már az igazi művészek, akik hajlandók pokolra szállni! *(A homlokához kap)* Ah, ki is mondott valami hasonlót, ki is?...

No, mindegy! *(Legyint)* Biztos valami művész, hát persze, ki más... *(Az asztalhoz lép, kezébe veszi a pálcát)* És a nagy egyéniségek! Csupa átlagélet, átlagember mindenhol. Schol egy karakter, egy egyéniség, egy hős! Egy Antigoné, egy Hamlet, egy Lear király, vagy akár egy Othello, vagy Tartuffe! Ah, elegendem van már az egész bagázsból: költők, írók, színészek, festők! Ez egy csökevényes társadalom, csupa szürke ember, csupa részleges agyi diszfunkcionalitás!

SZÍNÉSZ *(kétségbeesetten)*: De... de azért...

FŐORVOS: Hoppá, csak nem jött meg a hangja? És akar is valamit mondani? Biztos okosnak hiszi magát, ugye?! Hát hogyne! Arra azért volt esze, hogy megpróbáljon meglépni azzal a két retardált alakkal! *(Sóhajt)* Maga sem külön a többinél! Csak a seggét félti! Ezért jutottunk ide... Maga a legszerencsétlenebb alakok legszerencsétlenebbike. Ha találna egy cérnaszálat, biztos azonnal felkötné magát. *(Az asztalhoz ül, a tenyerébe temeti arcát)* Vigyék, vigyék a többi után, mert még elsírom magam!

Az ápolók felrángatják a Színészt, és kiviszik.

FŐORVOS: Látja, nővér? Nincsenek ma már igaza tragédiák, csak kisszerű életek kisszerű szereplőkkel... Erős egyéniségek kellene ide, addig nem lesz itt katarzis, az biztos!

NŐVÉR *(bambán, értetlenül)*: Igenis, főorvos úr.

FŐORVOS *(előveszi a zsebkendőjét, és egy-két könnycseppet töröl le az arcáról)*: Elég, mára ebből elég. Megyek, visszafekszem. Csak akkor ébresszenek fel, ha már füstöl ez az egész kóceráj! Ma szabadnapja van, törölje le az asztalt, és menjen. Holnap találkozunk. *(Lassan, görnyedten elhagyja a helyiséget)*

A nővér a zsebéből rongyot vesz elő, és törölni kezdi az asztalt.

NŐVÉR *(önmagának)*: Szegény főorvos úr, hogy kivan! De hát nem is csoda! *(Befejezi az asztal tisztítását, és lassan, a fejét vakarva elindul az ajtó felé)* Katarktis... katarktis... de mi a csuda lehet az a katarktis? *(Sóhajt)* Na, mindegy, majd holnap megkérdezem a főorvos urat.

Kilépve az ajtón lekapcsolja a világítást, a szín elsötétül.

Vége